

אֲשַׁכַּח עֲלֵמָא שְׁלִים, וְסִיְהָרָא דְאַתְמַלְיָא, וְלֹא
אֲצַטְרִיךְ לְאַטְרַחָא עָלָה לְאַנְהָרָא. (ע"ב)

תָּא חַזִי, בְּשַׁעְתָּא דְבָעֵי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְמִיסַב נִוְקָמִין מֵעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה,
אֲתַעַר שְׂמַאלָא, וְאַתְמַלְיָא סִיְהָרָא מִתְּחוּבָא סְטָרָא
דְמָא. וְכִדִּין, נִבְעֵין מִבוּעֵין וְנַחְלִין דְלִתְתָּא, כָּל
אִינוּן דְלִסְטָר שְׂמַאלָא דְמָא. וְעַל דָּא, דִּינָא
דִּילְהוֹן דְמָא.

תָּא חַזִי, כִּד הָאֵי דְמָא אֲתַעַר (נ"א כִּד דִּינָא אֲתַעַר עַל עֲלֵמָא
בְּגִין תְּחוּבָא דְמָא דְקַטְוִלִין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעַר) עַל עֲמָא,
הֵהוּא דְמָא דְקַטְוִלִין אִיהוּ דִּיתַעַר עַלִייהוּ עֲמָא
אֲתַרָא וְקַטִּיל לֹון. אֲבָל (הַשְׁתָּא) בְּמַצְרִים, לָא בְעָא
קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַיִתְתָּא עַלִייהוּ עֲמָא אֲתַרָא
לְאַתַעַרָא עַלִייהוּ דְמָא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ בִינֵיהוּ.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַדִּין שְׁלֵהֶם דָּם.

בא ראה, בְּשֵׁהֶדֶם הַזֶּה מִתְעוֹרֵר (כְּשֶׁהֲדִין
מתעורר על העולם בגלל אותו דם של התְּרוּגִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא מִתְעוֹרֵר) על הָעַם, אוֹתוֹ דָּם שֶׁל הַתְּרוּגִים
הוא שִׁיתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם עִם אַחַר וְהוֹרֵג
אוֹתָם, אֲבָל וּפְעוּלָתוֹ בְּמַצְרִים לֹא רָצָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִבְיֵא עֲלֵיהֶם עִם
אַחַר לְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם דָּם, מִשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל
הָיוּ בִינֵיהֶם וְלֹא יִצְטַעְרוּ מִשּׁוּם שְׂדֵרִים

לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחַד. וּבְשַׁבָּא שְׁלֵמָה, מְצֵא
הָעוֹלָם שְׁלֵם, וְהַלְבֵּנָה הַתְּמַלְאָה, וְלֹא
צְרִיךְ לְטַרַח עֲלֵיהָ לְהַאִירָה.
בא ראה, בְּשַׁעָה שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא לְקַחַת נְקָמוֹת מֵעַמִּים עוֹבְדֵי
עֲבוּדָת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, הַתְעוֹרֵר
הַשְׂמַאל, וְהַתְּמַלְאָה הַלְבֵּנָה מֵאוֹתוֹ הַצַּד
דָּם. וְאִזּוּ נִבְעוּ מֵעֵינֹת וְנַחְלִים שֶׁל מִטָּה,
כָּל אוֹתָם שֶׁל צַד שְׂמַאל בְּדָם, וְלִבְנֵי

וְלֹא יִצְטַעְרוּן בְּגִין דְּדִירִין בְּאַרְעָא דִּילְהוֹן, אֲבָל
קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מְחָא לֹון בְּדַמָּא, בְּנַחְרִין דִּילְהוֹן,
דְּלֹא הוּוּ יַבְלִין לְמִשְׁתֵּי.

וּבְגִין דְּשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן, שְׁלֵטָא בְּהָהוּא נִהָרָא,
פְּקִיד קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן
בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דִּילְקִי דַחְלָא דִּלְהוֹן בְּקַדְמִיתָא,
בְּגִין דְּנִילוּס חַד דַּחְלָא דִּלְהוֹן הָוָה, וְכֵן שְׂאֵר דַּחְלִין
דִּלְהוֹן נִבְעִין דָּמָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְהָיָה דָם בְּכָל
אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְעַצְמָם וּבְאֹכְלֵיהֶם.

רַבִּי חֵיָא קָם לִילִיָא חַד לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, וְהָוָה
עֲמִיה ר' יוֹסִי זוּטָא, דִּהָוָה רַבִּיָא. פְּתַח ר'
חֵיָא וְאָמַר, (קהלת ט) לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹךְ וּשְׂתֵה
בְּלֵב טוֹב יִינָדְךָ כִּי כִבֵּר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ.
מָאִי קָא חָמָא שְׁלֵמָה דְּאָמַר הָאִי קָרָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

נִבְעִין דָּם. זְהוּ שְׂפָתוֹב וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ
מִצְרַיִם וּבְעַצְמָם וּבְאֹכְלֵיהֶם.
רַבִּי חֵיָא קָם לִילָה אַחַד לְעַסְק בְּתוֹרָה,
וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי הַקָּטָן, שְׁהָיָה תִינּוּק.
פְּתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר, (קהלת ט) לֵךְ אֲכַל
בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹךְ וּשְׂתֵה בְּלֵב טוֹב יִינָדְךָ כִּי
כִבֵּר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ. מָה רָאָה
שְׁלֵמָה הַמְּלֹךְ שְׂאֵמַר פְּסוּק זֶה?

בְּאַרְצֵם, אֲבָל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִכָּה
אוֹתָם בְּדָם בְּנִהְרוֹת שְׁלָהֶם, שְׁלֵא הָיוּ
יְכוּלִים לְשִׁתּוֹת.
וּמִשׁוּם שְׁהַשְׁלִטוֹן שְׁלָהֶם שׁוּלַט בְּאוֹתוֹ
נִהָר, צָוָה הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁלִּיט
שְׁלָהֶם בְּרֵאשׁוּנָה, כְּדִי שְׁתַּלְקָה יִרְאָתָם
בְּרֵאשׁוּנָה, מִשׁוּם שְׁהַנִּילוּס הָיָה אַחַד
מִירְאוֹתֵיהֶם, וְכֵן שְׂאֵר הִירְאוֹת שְׁלָהֶם

אָלֵא שְׁלֹמָה כָּל מְלוֹי בְּחֻכְמָה הוּוּ, וְהֵאֵי דְאָמַר
 לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹךְ, בְּשַׁעֲתָא דְבַר נֶשׁ
 אֲזִיל בְּאוֹרְחוֹי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קְדֻשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מְקַרְב לִיה לְנַפְיָה, וְיַהִיב לִיה שְׁלוּחַ וְנִיחָא,
 בְּדִין נִהְמָא וְחֻמְרָא דְאֲכִיל וְשָׂתִי, בְּחֻדְוָה דְלִפְא,
 בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְעוֹבְדוּי.

אָמַר לִיה הֵהוּא רַבֵּיא, אִי הָכִי, הָא אָמַרְתְּ דְכָל
 מְלוֹי דְשְׁלֹמָה בְּחֻכְמָתָא הוּוּ, אָן הוּא
 חֻכְמָתָא הָכָא. אָמַר לִיה בְּרִי תְבַשֵּׁל בְּשׁוּלְךָ, וְתַחֲמִי
 הֵאֵי קָרָא. אָמַר לִיה עַד לָא בְּשִׁילְנָא יִדְעֵנָא. אָמַר
 לִיה מִנָּא לֵךְ.

אָמַר לִיה קָלָא חַד שְׂמַעְנָא מֵאֲפָא, דִּהְוָה אָמַר
 בְּהֵאֵי קָרָא, דְשְׁלֹמָה קָא אֲזַחַר לִיה לְבַר
 נֶשׁ, לְאַעְטָרָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה, דִּאִיהוּ
 סְטָרָא דִימִינָא, וְאִיהוּ נִהְמָא, דִּיתַעְטָר בְּחֻדְוָה.

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

שְׁכַל דְבַרֵי שְׁלֹמָה הָיוּ בְּחֻכְמָה, אִיפֵה
 כָּאֵן הַחֻכְמָה? אָמַר לוֹ, בְּגִין בְּשַׁל אֶת
 בְּשׁוּלְךָ וְתִרְאֶה אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה. אָמַר לוֹ,
 בְּטָרַם בְּשַׁלְתִּי יִדְעֵתִי. אָמַר לוֹ, מִנֵּין לֵךְ?
 אָמַר לוֹ, קוּל אַחַד שְׂמַעְתִּי מֵאֲבִי שְׁהִיָּה
 אוֹמֵר בַּפְּסוּק הַזֶּה, שְׁשַׁלְמָה מִזְהִיר אֶת
 הָאָדָם לְעַטָר אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה,
 שְׁהוּא עַד יָמִין, וְהוּא רְצוּן, וְהוּא לְחַם

אָלֵא שְׁלֹמָה, כָּל דְבַרֵי הָיוּ בְּחֻכְמָה, וְהָא
 שְׂאָמַר לֵךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֹךְ. בְּשַׁעֲתָא
 שְׂאָדָם הוּלֵךְ בְּדַרְכֵי הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרְב אוֹתוֹ אֵלָיו
 וְנוֹתֵן לוֹ שְׁלוּחַ וּמְנוּחָה, וְאִזּוּ הַלְחָם וְהַיֵּין
 שְׂאוּכַל וְשׁוֹתָה בְּשִׂמְחָת הַלֵּב, בְּגִלְל
 שְׁהַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה בְּמַעֲשָׂיו.
 אָמַר לוֹ אוֹתוֹ תִינּוֹק, אִם כֵּן, הֲרִי אָמַרְתְּ

וּלְבַתֶּר, דִּיתַעֲטָר בְּחִמְרָא, דְּאִיהוּ שְׂמַאלָא, בְּגִין
 דִּתְשַׁתְּכַח בְּמַהִימְנוּתָא דְכֻלָּא, חֲדוּתָא שְׁלִימְתָא,
 בִּימִינָא וּשְׂמַאלָא, וְכֵד תַּהֲוֵי בֵּין תַּרְוַיְיהוּ בְּדִין פֶּל
 בְּרַפְּאן שְׂרָאן בְּעֵלְמָא. וְכֹל דָּא, פִּד אֶתְרַעֵי קִדְשָׁא
 בְּרִידָּהּ הוּא בְּעוֹבְדֵיהוֹן דְּבְנֵי נְשָׂא, הָדָא הוּא דְכֻתִּיב
 כִּי כָּבֵר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ. אַתָּא ר' חֲזִינָא
 וּנְשַׁקִּייה, אָמַר, חֲזִינָא בְּרִי הָאִי מְלָה שְׂבַקְנָא בְּגִינְךָ,
 וְהַשְׁתָּא יִדְעֵנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֵי לְאַעֲטָרָא
 לָךְ בְּאַזְרֵייתָא.

תו פְּתַח ר' חֲזִינָא וְאָמַר, אָמֹר אֶל אֶהְרֹן קַח מִסֵּךְ
 וּנְטֵה יָדָךְ עַל מִימֵי מִצְרַיִם. מָאִי טַעְמָא אֶהְרֹן
 וְלֹא מֹשֶׁה. אֶלָּא, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אֶהְרֹן
 מִיּוֹן קַיִמִין בְּדוּכְתִּייה, וּשְׂמַאלָא בְּעֵי לְנִגְדָּא מִיּוֹן
 מִתַּמָּן, אֶהְרֹן דְּאָתִי מַהֲהוּא סְטָרָא יִתְעַר לִיה, וְכֵד
 שְׂמַאלָא נָקִיט לֹון, אֵינֹון יִתְחַדְרוֹן דְּמָא.

לשון הקודש

ונשקו. אמר, חזינא בני, דכר זה השארתי
 בשבילך, ועכשו ידעתי שרוצה הקדוש
 ברוך הוא לעטר אותך בתורה.

עוד פתח רבי חזינא ואמר, אמר אל
 אהרן קח מסך ונטה ידך על מימי
 מצרים. מה הטעם אהרן ולא משה?
 אללא, אמר הקדוש ברוך הוא, אהרן
 המים עומדים במקומו, והשמאל רוצה

שיתעטר בחדות. ואחר כך יתעטר בגיין,
 שהוא שמאל, כדי שתמצא באמונה של
 הכל חדרה שלמה, בגימין ושמאל,
 וכאשר תהיה בין שניהם, ואז כל
 הברכות שורות בעולם. וכל זה
 בשמירת רצה הקדוש ברוך הוא במעשי
 בני אדם. והו שכתוב כי כבר רצה
 האלהים את מעשיך. בא רבי חזינא

תָּא חַיִּי תַתְּאָה דְכָל דְרָגִין מְחָא בְקַדְמִיתָא. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתְּתָאָה שָׂרָא קְדָשָׁא בְרִידָא הוּא.
 וַיֵּדָא דִילֵיהּ, מְחָא בְכָל אַעֲבָעָא וְאַעֲבָעָא. וְכַד מְטָא
 לְדִרְגָא עֲלָאָה דְכָל דְרָגִין, עָבַד אִיהוּ דִילֵיהּ, וְעָבַר
 בְּאַרְעָא דְמַצְרַיִם, וְקָטַל כָּל פְּלָא. וּבְגִינֵי כֵךְ קָטַל כָּל
 בּוֹכְרֵי בְּאַרְעָא דְמַצְרַיִם, בְּגִין דְאִיהוּ דִרְגָא עֲלָאָה
 וּבּוֹכְרָא דְכָלָא.

וְתָא חַיִּי, פְּרַעָה הוּא שׁוֹלְטָנִיה בְּמִיָּא, (נ"א בְּקַדְמִיתָא
 וּמִתְּתָאָה שָׂרָא קְדָשָׁא בְרִידָא הוּא וְכַד מְטָא לְדִרְגָא עֲלָאָה דִילְהוֹן דְאִיהוּ
 בּוֹכְרָא דְכָל דְרָגִין דִילְהוֹן קָטַל כָּל בּוֹכְרָא בְּאַרְעָא דְמַצְרַיִם בְּגִין דְהוּא דִרְגָא עֲלָאָה
 וּבּוֹכְרָא דְכּוֹלָא וְתָא חַיִּי פְּרַעָה הוּא בּוֹכְרָא וְשׁוֹלְטָנִיה בְּמִיָּא) דְכְּתִיב, (יחזקאל
 כ"ט) הַתַּנִּים הַגְּדוֹל הָרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאֻרָיו, בְּגִין כֵּךְ
 אֶתְהַפֵּךְ נִחְרִיהּ בְּדָמָא בְּקַדְמִיתָא. לְבַתָּר צְפַרְדְּעִים
 דְמִשְׁמִי לֹון בְּקָלִין טְסִירִין מְקַרְקְרִין בְּגוּ מַעֲיִיתוּ.

לשון הקודש

הַבְּכוֹרוֹת בְּאַרְצָא מַצְרַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהִיא
 הַדִּרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה וּבְכוֹרֵת הַכֹּל.

וּבֵא רָאָה, פְּרַעָה הִיא שְׁלֹטוֹנוּ בְּמִיָּם,

(בְּרַאשׁוֹנָה וּמִתְחַתְּנוֹהַּ הַתְּחִיל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ

לְדִרְגָתָם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא הַבְּכוֹרָה שְׁבִדְרוֹת, דָּרַג כָּל בְּכוֹר בְּאַרְצָא

מַצְרַיִם, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מְדֻרָּגָה עֲלִיּוֹנָה וְהַבְּכוֹרָה שֶׁל הַכֹּל. וּבֵא

רָאָה, פְּרַעָה הִיא בְּכוֹר, וְשֹׁלְטוֹנוּ בְּמִיָּם) שְׁכַת־וֵב (יחזקאל כט)

הַתַּנִּים הַגְּדוֹל הָרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאֻרָיו. מִשּׁוּם

כֵּךְ הִתְהַפֵּךְ נִחְרִי לְדָם בְּתַחֲלָה. אַחַר כֵּךְ

הַצְּפַרְדְּעִים שֶׁהָיוּ נוֹגְפִים בָּהֶם בְּקוֹלוֹת,

לְהַשְׁפִּיעַ מִיָּם מִשָּׁם. אַהֲרֹן שָׂבֵא מֵאוֹתוֹ
 צַד יַעֲזֹרֵר אוֹתוֹ, וְכִשְׁשָׂמָא לֹוֹקַח אוֹתָם,
 הֵם חוֹזְרִים לְהַיּוֹת דָּם.

בֵּא רָאָה, הַתְּחִתּוֹן שְׁבָכַל הַדְּרָגוֹת הוּא

הַכָּה בְּתַחֲלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

מִהִתְחַתּוֹן מִתְחִיל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

וַיְדוּ מִכָּה בְּכָל אַעֲבָע וְאַעֲבָע, וְכִשְׁמֹגִיעַ

לְדִרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁבָכַל הַדְּרָגוֹת, הוּא

עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וְעוֹבֵר בְּאַרְצָא מַצְרַיִם

וְהוֹרֵג אֶת הַכֹּל, וּבְגִלְלָא כֵּךְ הָרַג אֶת כָּל

(נ"א מְקַרְקְרִין בְּגוּ יְאֹרָא) וְנִפְקִי בְּגוּ יְאֹרָא, וְסִלְקִי בְּיַבְשֶׁתָא
וְרֵאמִין קָלִין בְּכָל סְטָרִין, עַד דְּאֵינוּן נִפְלִין בְּמַתִּין
בְּגוּ בֵּיתָא.

וְרֵזָא דְּמַלְחָה, כָּל אֵינוּן עֶשְׂרֵי אֲתִין דְּעֶבֶד קְדָשָׁא
בְּרוּךְ הוּא, כְּלֵהוּ הוּוּ מְגוּ יְדָא תְּקוּפָא,
וְהַהוּא יְדָא אֲתִתְקַרְף עַל אֵינוּן דְּרִגִין (דף כ"ט ע"ב) כּוּלְהוּ
שְׁלִטְנוּתָא דְּלֵהוּן, בְּגִין לְבַלְבְּלָא דְּעִתִּיחוּ, וְלֹא הוּוּ
יְדַעִי לְמַעְבַּד מִיְדֵי. תָּא חֲזִי, כָּל אֵינוּן דְּרִגִין דְּלֵהוּן,
כִּינּוּן דְּנִפְקִי לְמַעְבַּד מִיְדֵי, דְּאֲתִתְחִי לְכֹלָא לָא יִכְלִין
(לְבַתָּר) לְמַעְבַּד מִיְדֵי. אֵימַתִּי כָּד (נ"א בְּגִין הַהוּא) יְדָא
תְּקוּפָא (ס"א שְׂרִיָא) דְּשְׂרִיָא עֲלֵיִהוּ. (דְּכַתִּיב), (שְׁמוֹת ז')

וְשַׂרְץ הַיְאֹר צִפְרִדְעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתָךְ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ירמיה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ וְגו'.

לשון הקודש

אֵת דְּעַתְסָם, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת דְּבָר.
בֹּא רֵאדָה, כָּל מְדַרְגוֹתֵיהֶם, כִּינּוּן שְׁיוּצָאִים
לַעֲשׂוֹת דְּבָר, שֶׁהַכֹּל רוֹאִים שְׁלֹא יִכְוֹלִים
וְאֲחַר כֵּן לַעֲשׂוֹת דְּבָר. אֵימַתִּי? כַּאֲשֶׁר (בְּגַלֵּל
אוֹתָהּ) יָד הַחֲזָקָה (שׁוֹרָה) שְׁשֶׁרְתָהּ עֲלֵיהֶם.
וְשַׂרְץ הַיְאֹר צִפְרִדְעִים וְעָלוּ וּבָאוּ
בְּבֵיתָךְ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (ירמיה לא) קוֹל

רוֹעֲדִים וּמְקַרְקְרִים בְּתוֹךְ מְעִיָהֶם, (מְקַרְקְרִים
בְּתוֹךְ הַיְאֹר) וַיּוּצְאִים מִתּוֹךְ הַיְאֹר וְעוֹלִים
לַיְבֵשֶׁתָהּ, וּמְרִימִים קוֹלוֹת לְכָל הַצְּדָדִים,
עַד שֶׁהֵם נוֹפְלִים כְּמוֹ מַתִּים בְּתוֹךְ הַבַּיִת.
וְסוּד הַדְּבָר – כָּל אוֹתָם עֲשָׂרָה אוֹתוֹת
שְׁעֵשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּלָם הָיוּ מִתּוֹךְ
הַיָּד הַחֲזָקָה, וְאוֹתָהּ יָד הַתְּחִזְקָה עַל אוֹתָן
דְּרִגּוֹת כְּלָם וְהַשְׁלִטּוֹן שְׁלָהֶם כְּדִי לְבַלְבֵּל

תָּא חָזִי, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּנָה בְּכַמְה אֲתָרֵי. וְהָאִי
קָרָא קְשִׁיא, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, בְּנֵהָ דְרַחֵל
יוֹסֵף וּבְנֵימִין הוּוּ וְלֹא יוֹתֵר, וְלֹאָה (בּוֹלְהוּ) שִׁית
שְׁבַטִין הוּוּ דִילָהּ, אֲמַאי בְּכַת רַחֵל וְלֹא לֹאָה.

אֲלֹא הָכִי אָמְרוּ כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית כ"ט) וְעֵינַי לֹאָה רַבּוֹת.
אֲמַאי רַבּוֹת. בְּגִין דְּכָל יוֹמָא נִפְקַת לְפַרְשֵׁת
אֲרַחִין, וְשִׁאֲלַת עַל עֲשׂו, וְהוּוּ אָמְרִין לָהּ עוֹבְדוֹי
דְּתַהוּא רָשָׁע, וְדַחִילַת לְמַנְפֵּל בְּגוּ עַדְבֵייהּ, וְהוֹת
בְּכַת כָּל יוֹמָא, עַד דְּאֲתַרְכְּבוּ עֵינֵהָ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ אָמַר, אַנְתְּ בְּכַת בְּגִין תַּהוּא
צְדִיקָא, דְּלֹא תַּהֲוֵי בְּעַדְבֵייהּ דְּתַהוּא
רָשָׁע. תַּיִדָּךְ, אַחַתְךָ תְּקוּם בְּפַרְשֵׁת אֲרַחִין, וְתַבְּכֵי
עַל גְּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתְּ תְּקוּם לְגוּ וְלֹא תַבְּכֵי
עַלִּיהוּ וְרַחֵל אִיהִי בְּכַת עַל גְּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

לשון הקודש

וְצִאָה לְפַרְשֵׁת דְּרַכִּים וְשִׁאֲלָה עַל עֲשׂו,
וְהָיוּ אוֹמְרִים לָהּ אֵת מַעֲשׂוֹי שֶׁל אוֹתוֹ
רָשָׁע, וּפְחָדָה לִפְלַ בְּגוּרְלוֹ, וְהִיָּתָה בּוֹכָה
כָּל יוֹם עַד שֶׁתַּרְכְּבוּ עֵינֵיהָ.

וְתַקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּוּ אָמַר: אַתְּ בְּכִית
בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ צְדִיק כְּדֵי שֶׁלֹּא תַהֲוֵי
בְּגוּרְלוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע, תַּיִדָּךְ אַחַתְךָ
תַּעֲמִד בְּפַרְשֵׁת דְּרַכִּים וְתַבְּכָה עַל גְּלוּת
יִשְׂרָאֵל, וְאַתְּ תַעֲמְדֵי בְּפָנִים וְלֹא תַבְּכֵי

בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכֵי תַמְרוּרִים רַחֵל
מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ וְגו'. בֵּא רֹאֵה, הַפְּסוּק
הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ בְּכַמְה מְקוּמוֹת. וּפְסוּק זֶה
קְשָׁה, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ – בְּנֵי רַחֵל
הָיוּ יוֹסֵף וּבְנֵימִין וְלֹא יוֹתֵר, וְלֹאָה וּכְלָם
שִׁשָּׁה שְׁבַטִים הָיוּ לָהּ, לָמָּה בְּכַתָּה רַחֵל
וְלֹא לֹאָה?

אֲלֹא כִּךְ אָמְרוּ, כְּתוּב (בְּרַאשִׁית כט) וְעֵינַי
לֹאָה רַבּוֹת. לָמָּה רַבּוֹת? מִשּׁוּם שֶׁכָּל יוֹם